

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra FRU MARIES BAUTASTEEN VED RØNNEBÆKSHOLM

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 36.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947088589952/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Fru Maries Bættasteen

mødte, saa havde hun dog ventet sig noget Haardt, og havde desuagtet alvorlig sat sig for at gjøre mit Bekjendtskab, fordi hun, som hun først længe efter betroede mig, ventede at faae ret og reet Besked af mig paa vigtige Spørgsmaal, som hun kun forgjæves havde gjort de Præster, hun ellers meest yndede, da de enten ikke kunde eller ikke vilde besvare hendes Spørgsmaal, men indsvøbde sig meer eller mindre i deres præstelige Værdighed, der ikke tillod dem at behandle saa vanskelige Spørgsmaal med ustuderede Folk og det af Kvinde-Kjønnet. Saadanne Afspisninger eller Afvisninger kunde nemlig aldrig være slettere stædte end hos Fru Marie, thi vel var hun til Hverdagsbrug langt mere godtroende end de fleste kloge Folk, og syndes ved sin store Mildhed og Læmpelighed i daglig Omgang endnu at være mere godtroende end hun var, men i Henseende til Troes- og Forstands-Sager var hun dog meget langt fra at være lettroende og i Henseende til Examens-Viisdommen og den paatagne præstelige Værdighed var hun ikke blot saa vantro, som alle kloge Koner, men reent ubarmhjertig. Uagtet der nu ogsaa i mine Øine er en Aands-Overlegenhed, en højere Oplysning og en egen Værdighed hos rette christelige Embedsmænd, som Menigheden og Kvinden i Menigheden gjør bedst i at bøje sig for, og skjøndt vi kun seent, om nogensinde, blev her aldeles enige om dette og om de »gudelige Forsamlinger«, saa blev dog vor Grund-Enighed om Christendom og Christelighed efterhaanden os ligesaa klar, som vor Grund-Enighed om Menneskelighed, Folkelighed og Danskhed, saa aldrig har jeg mødt Mand eller Kvinde, med hvem det var mig en saadan Lyst og Trøst at skifte Ord og Tanker om alt Aandeligt og Hjerteligt, som denne vidunderlige Frue, der aldrig snoede sig fra noget af den Art, og som aldrig gav mig Ret, før hun saae, hun selv havde havt Urret, men gav mig alle de Tanker, hun tilegnede sig, tilbage i en Skikkelse, saa lyslevende, saa egen og saa yndig, som Sønnen, hun fødte mig ved sin Bortgang.

Jeg pegede nys paa mit første Møde med Fru Marie paa de gudelige Enemærker, jeg skal nu pege paa vort første Møde paa de folkelige Enemærker.

Det var 1846, da der blev holdt et Dansk Samfunds-Møde i Næstved, og jeg, med mange Andre, efter Fru Tofts gæstmilde Indbydelse, tog ind paa Rønnebæksholm. Fruen tog ikke med ind til Næstved, og da en af hendes Venner vildte gaae irecte med hende derom, loe hun ad ham, og uagtet jeg,

Fru Mariæ Bautasteen

som i alle menneskelige Forhold hyder Frivillighed, naturligviis tav, saa maatte jeg dog, da jeg siden fra Hjemmet takkede Fruen for hendes Gæstmildhed, tilføie et Spørgsmaals-Tegn, om det dog ikke skulde være lidt af en pietistisk Grille, der forhindrede Dannekvinden fra aabenlyst at tage Deel i det danske Folkelivs naturlige Ytringer? Jeg veed aldrig, vi siden skiftede et Ord om den Sag, men da jeg 1848 atter gæstede Rønnebæksholm, for at mødes i Nestved med Danskhedens bedste Venner paa den Kant, da var, om ikke før, saa dog ved den Jydske Krigs Udbrud, Danskheden brudt igiennem hos Fru Tøft, saa hun viste sig ikke blot siden saa afgjort Dansk, at da den »Danske Forening« blev stiftet, var det hende, der drev mig, men jeg har aldrig kiendt nogen Kvinde, der, saa godt som hun, kunde klare for sig selv, hvad det Menneskelige har med det Guddommelige og det Folkelige med det Christelige at gjøre.

Hvor eiendommelig og dog hvor dybt og levende Fru Marie udtrykte sig i Hjertets Anliggender, lader sig vel bedst betegne ved hendes Liv-Udtryk, naar vi, som Mand og Kone, sad sammen, hvad vi jo gjorde langt mere end Ægtefolk pleier, og kunde det ogsaa, efter alle Omstændigheder, langt meer end de Fleste kan; thi da heldede hun sig tit op til mig med de Ord: jeg vil gjerne være hos dig. Hun sagde det jo saa yndig, at jeg aldrig kunde nævne engang at ynte om, at det faldt mig forunderligt, hvordan en Kvinde, ellers saa rig paa faure Ord, kunde have et saa fattigt Liv-Udtryk for sin Kiærlighed, men jeg tænkte det dog lit, og først, da hun ikke længer var hos mig, først da slog det mig, at Fru Mariæ Kiærligheds-Udtryk kun syndes mig fattigt fordi det endnu var mig for dybt. Nu er det derimod ogsaa blevet mit Liv-Udtryk, som jeg oplyser for mig selv med et Træk af Fru Mariæ Liv i Cholera-Sommeren 1853.

Da vi nemlig paa Rønnebæksholm fik den sørgelige Tidende om Pestilensen i Kiøbenhavn, var vi jo paa Timen enige om, at skiøndt jeg ved en Anden havde besørget mine Embeds-Forretninger i Hovedstaden, maatte jeg dog, som sædlig, tage ind og forrette Guds-Tjenesten hveranden Søndag, men da jeg, af Bekymring for hende og for Huset, hun var knyttet til, bad hende blive hjemme, da svarede Fru Marie mig i Vrede: tænker du da, vi er saadanne Rakkerel og skiøndt det gios i hende, da vi en af de allerværste Dage gik ind fra Jernbanen og mødte kun Lig og Lig-Vogne, saa viste hun dog